



Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination 2022

Polish

Higher Level

Monday 20 June Morning 9:30 – 12:00

130 marks

Examination Number

--	--	--	--	--	--

Day and Month of Birth

--	--	--	--

For example, 3rd February
is entered as 0302

Centre Stamp

--

For Examiner Only		
Q.1		
Q.2		
Q.3	(a)	
	(b)	
	(c)	
Q.4	(a)	
	(b)	
	(c)	
Q.5	(a)	
	(b)	
	(c)	
Total		

For Examiner Only	
Paper 1	
Paper 2	
Total	
W.M.	
Grade	

Instructions

There are **two** sections in this paper.

This examination carries 130 marks in total.

Section A – Reading Comprehension

50 marks

Answer **ONE** question, either Reading Comprehension 1 **OR** Reading Comprehension 2

Section B – Written Production

80 marks

Answer **THREE** questions – Question 3 (a) or (b) or (c), Question 4 (a) or (b) or (c) **AND** Question 5 (a) or (b) or (c)

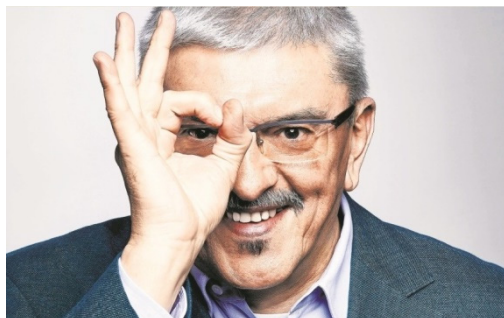
Write your answers in blue or black pen.

Write your answers in the spaces provided in this booklet. There is space for extra work at the end of the booklet. Label any such extra work clearly with the question number and part.

Odpowiedz na Pytanie 1 lub Pytanie 2.

Pytanie 1

Zawsze wiedziałem, że będę pracował w radiu



Marek Niedźwiecki – wybitny dziennikarz muzyczny radiowej Trójki, obecnie związany z Radiem 357

1. Nazywam się Marek Niedźwiecki. Z wykształcenia jestem inżynierem budownictwa. To nie był mój wymarzony zawód. Wyższe wykształcenie potrzebne było mi, żeby dostać się do pracy w radiu.

2. Kiedy chodziłem do liceum, cały czas ćwiczyłem głos, jakby rozmowa kwalifikacyjna do radia miała się odbyć już następnego dnia. Miałem kompleksy, brakowało mi pewności siebie. Moim autorytetem była ciocia. Mówiła mi ona wprost: Mareczku, mówi się „tę”, a nie „tą”. Uczyła mnie też ortografii i ćwiczyła ze mną dykcję. Dzięki niej zapisałem się do kółka recytatorskiego. Tam polecono nam, by nagrywać i odsłuchiwać recytowane wiersze, bo wtedy słyszy się wszystkie błędy. Robiłem to, ale nie lubiłem swojego głosu. To była dla mnie męka.

3. Wróćmy jednak do czasu teraźniejszego. Moja popularność wynika z tego, co robię. Wiąże się ona też z muzyką, którą lubię i prezentuję na antenie radiowej. Jestem osobą publiczną i rozpoznawalną, ale unikam rozgłosu. Na szczęście, nie mam problemów ze wścibskimi fotografami, nikt mnie nie śledzi. Ja po prostu nie bywam na imprezach. Podczas uroczystości nie ustawiam się na ściankach reklamowych. Nigdy nie przypuszczałem, że stanę się kimś znanym. Myślałem, że będę cichym, schowanym w studiu radiowym redaktorem. Właśnie taki jestem naprawdę. Jestem chłopakiem z Szadku, małej miejscowości koło Łodzi, który się ciągle rumienił.

4. Popularność nie jest mi potrzebna, nigdy do niej nie tęskniłem... Wiem, że fałszywie to brzmi. Gdybym mógł cofnąć czas, to jedną z niewielu rzeczy, którą bym zmienił, byłoby zachowanie anonimowości. Nie miałem jednak wyboru. Mój dawny szef polecił mi kiedyś poprowadzenie programu w telewizji i zaczęto mnie rozpoznawać. Przeciw popularności takiej, jaka jest dzisiaj promowana i sprzedawana, przemawia jeszcze jedna rzecz, której szczerze nienawidzę – medialna patologia, polegająca na wynoszeniu pod niebiosa ludzi bardzo przeciętnych. To świat celebrytów, którzy są sławni dlatego, że są sławni, a nie dlatego, że coś osiągnęli, coś stworzyli.

5. Na co dzień jestem prezenterem radiowym – to ciekawy zawód. Wszystkie audycje, które prowadzę na żywo, są chwilowe. Po programie znikają. Jednak nie mam poczucia, że to słowa rzucane na wiatr. Koledzy po fachu mówią mi czasem: ty umiesz rozmawiać z artystami, słuchasz ich, nie przerywasz, nie wymyślasz wcześniej pytań, tylko reagujesz na to, co powiedzą. Kiedy mam przeprowadzić wywiad, trochę się cieszę, ale trochę też boję, czy uda mi się zadać pierwsze pytanie w taki sposób, żeby wszystko dalej poszło jak po maśle.

6. Ciągłe dostaję od słuchaczy prezenty, głównie misie. Zdarzają się bardziej oryginalne podarunki. Jakiś czas temu przyjechał do Warszawy mój nieformalny fanklub. Jego członkowie przywieźli mi

wyroby kuchni domowej: grzybki, ogórki, dżem agrestowy. Bardzo często dostają, rzecz jasna, miód.

7. W młodości byłem niezwykle kochliwy. Organizowałem jednak swoje życie tak, żeby nic nie kłóciło się z radiem. Z czasem świadomie zacząłem rezygnować ze wszystkich układów miłosnych. Wiem, że to okropne, ale czułem, że radio jest dla mnie najważniejsze. Bolało, bardzo bolało, ale robiłem to świadomie. Wiedziałem, że muszę być skoncentrowany na jednym. Z bagażem takim, jak żona i dziecko, nie miałbym żadnych szans, żeby pracować w Warszawie. Musiałem zagryzać usta i odkochiwać się. To była determinacja, tym większa, gdy zorientowałem się, że na pewno nie chcę pracować jako inżynier budownictwa. Tylko z radiem chciałem wiązać swoją przyszłość. Sam skazywałem się na samotność, do której potem się przyzwyczałem, oswoiłem ją i teraz jest mi z nią dobrze.

8. Czasem dostają listy, w których nadawcy zarzucają mi, że moje radio jest już takie stare, że nudzę, że może bym się zajął czymś innym. Nie umiem niczego innego. Zawsze wiedziałem, że będę pracował w radiu i poza radiem nic innego się nie liczyło. Dla mnie praca równa się życie, a życie równa się praca.

[Zaadaptowane z: M. Niedźwiecki, „Radiota, czyli skąd się biorą niedźwiedzie”]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od (a) do (g).

(a) Co o swoim wykształceniu mówi M. Niedźwiecki? Podaj szczegóły. (akapit 1)

(b) M. Niedźwiecki wspomina czasy młodości. Co mówi o swojej osobowości?
Podaj 2 szczegóły. (akapity: 2, 3)

(c) Marek Niedźwiecki jest popularny. Uzupełnij tabelkę związaną z tym tematem.
(akapity: 3, 4, 6)

(i)	Skąd bierze się popularność M. Niedźwieckiego? (akapit 3)	
-----	--	--

(ii)	Jaki jest stosunek M. Niedźwieckiego do medialnych uroczystości? (akapit 3)	
(iii)	Jakie wydarzenie sprawiło, że M. Niedźwiecki stał się rozpoznawalny? (akapit 4)	
(iv)	Jakie prezenty dostaje on od słuchaczy? Wymień dwa. (akapit 6)	

(d) Czym, według M. Niedźwieckiego, jest „medialna patologia”? (akapit 4)

(e) M. Niedźwiecki przeprowadza wywiady z artystami. W jaki sposób to robi? Podaj 2 szczegóły. (akapit 5)

(f) Wyjaśnij znaczenie podanych wyrażen w kontekście przeczytanego tekstu:

(i) wnosić pod niebiosa (akapit 4)

--

(ii) jak po maśle (akapit 5)

--

(g) Co M. Niedźwiecki mówi na temat samotności? (akapit 7)

Answer questions **(h) – (k)** in English.

(h) How did M. Niedźwiecki work on his voice when he was young? (paragraph 2)

(i) M. Niedźwiecki is popular. How does he feel about this? Give **three** details.

(j) M. Niedźwiecki gave up on his love life. How does he explain this decision? Give details.
(paragraph 7)

(k) M. Niedźwiecki is a very successful radio presenter and journalist. What is the key to his success? Refer to the text and give **two** details.

Pytanie 2

Eksperyment – miesiąc bez smartfona

1. W styczniu postanowiłam zamienić swój smartfon na tak zwany dumbphone. Zwykle nazywamy tak modele używane pod koniec lat 90. Mają one niewiele funkcji: można z nich dzwonić i wysyłać SMS-y, choć nie jest to łatwe bez dotykowego ekranu. Mój eksperyment miał trwać miesiąc.

2. Dotychczas podejmowałam różne próby ograniczenia korzystania ze smartfona. Na przykład nie używałam telefonu podczas jedzenia, nie wносиłam go do sypialni.

Z każdego z mediów społecznościowych korzystałam nie więcej niż 30 minut dziennie. Wyłączyłam powiadomienia w telefonie w godzinach od 23:00 do 6:00. Zainstalowałam też aplikację, która monitorowała mój czas spędzony przed ekranem. Mimo wprowadzenia tych ograniczeń, wciąż używałam telefonu ponad siedem godzin dziennie.

3. Głównym powodem mojego eksperymentu była chęć odzyskania czasu, tak, bym mogła skupić się przez kilka godzin na jednym zadaniu, nie sięgając co chwilę po smartfon. Moim celem było też stworzenie własnych zasad korzystania z technologii. Chciałam się przekonać, które z mediów społecznościowych są dla mnie ważne, które odpowiadają mojemu trybowi życia, a przede wszystkim – jak mogę bardziej świadomie ich używać.

4. Ograniczenie użycia smartfona spowodowało, że stałam się bardziej uważna. Pierwszy raz dostrzegłam to, kiedy wychodziłam z podziemnego parkingu. Przedtem zawsze coś przeglądałam w telefonie. Mój dumbphone nie miał takiej funkcji, więc zajęłam się... wchodzeniem po schodach. Nagle poczułam zapach powietrza wokół mnie, usłyszałam dźwięki. To było naprawdę silne uczucie. Umysłowiłam sobie, że telefon redukuje nasze zmysły. Świat internetowy jest w gruncie rzeczy oparty na jednym zmyśle – wzroku.

5. Dotychczas, gdy stałam w korku ulicznym, włączałam jakąś aplikację. Teraz zaczęłam słuchać radia. Najbardziej interesowały mnie audycje, w których dzwonią słuchacze. Dzięki temu miałam wgląd w bardzo różne światy i poczułam, że lepiej poznaję polskie społeczeństwo. W internecie znacznie trudniej wyjść poza grupę społeczną, z którą się identyfikujemy.

6. Nie lubię rozmawiać przez telefon. Kiedy do kogoś dzwonię, obawiam się, że mu w czymś przeszkodzę. Do tej pory porozumiewałam się głównie, pisząc wiadomości. W dumbphonie napisanie SMS trwało jednak zbyt długo. Zaczęłam więc dzwonić. Tu kolejne zdziwienie, w ten sposób szybciej i dokładniej załatwiałam wiele spraw.

7. Nowe doświadczenie przynosiło jednak nie tylko korzyści. Dumbphone utrudniał mi też życie. Na przykład wtedy, gdy robiłam ogromne zakupy i dopiero przy kasie zorientowałam się, że nie wzięłam kart, bo byłam przyzwyczajona do płacenia telefonem... albo, gdy chciałam coś sfotografować. W dumbphonie miałam słaby aparat, więc przestałam robić zdjęcia.

8. Dotychczas widziałam siebie jako osobę świadomie korzystającą z technologii, w końcu pracuję w tej dziedzinie od 20 lat. Nie uważałam się też za uzależnioną od internetu, a jednak, kiedy przestałam używać smartfona, zrobiło mi się przykro. Miałam uczucie, jakby ktoś zabrał mi czekoladę. Odczuwałam to wręcz fizycznie. Czegoś mi brakowało... Pobudzenia? Zrozumiałam



www.wysokieobcasy.pl

wtedy, że wcale tego nie kontroluję.

9. Po pierwszym tygodniu eksperymentu poczułam się jednak na tyle pewnie, że zaczęłam wychodzić z domu bez telefonu, nawet tego nie zauważając. Wcześniej, kiedy nie wiedziałam, czy wzięłam ze sobą smartfon, zatrzymywałam się i nerwowo przeszukiwałam torebkę. Z każdym dniem przeprowadzanego doświadczenia czułam się coraz lepiej. Odzyskałam czas, o którym marzyłam. W pracy byłam dużo bardziej produktywna. Stałam się spokojniejsza.

10. Kiedy upłynął miesiąc, wcale się nie spieszyłam, żeby wrócić do smartfona. Zanim przełożyłam kartę SIM, odinstalowałam w nim wszystkie media społecznościowe. Teraz używam komputera, gdy chcę z nich skorzystać. Dzięki temu robię to rzadziej. W telefonie zostawiłam komunikatory, WhatsApp i Messenger, ale wyłączyłam wszystkie powiadomienia. Nadal użytkuję media społecznościowe i internet, lecz robię to bardziej świadomie. Dzisiaj, długo po zakończeniu eksperymentu, często zostawiam swój telefon w domu i wcale mnie to nie stresuje. Polecam taki test każdemu, kto ma smartfon. Warto odłożyć go na miesiąc, by przekonać się, co jest rzeczywiście niezbędne, a bez czego można się obejść.

[Zaadaptowane z: „Wysokie Obcasy”, 2021]

Natalia Hatałska – bohaterka artykułu, założycielka infuture.institute, uznana za jedną z 50 najbardziej wpływowych kobiet w Polsce

Odpowiedz **po polsku** na pytania od **(a)** do **(e)**.

(a) Czego dowiadujesz się na temat dumbphone’a? Wymień jego **3** cechy. (akapit 1)

(b) Co autorka robiła przed eksperymentem, by ograniczyć czas spędzany z telefonem? (akapit 2)

(c) Dlaczego autorka zdecydowała się na opisany eksperyment? Podaj szczegóły. (akapit 3)

(d) Wymień dwie funkcje smartfona, których brakowało autorce w dumbphonie. (akapit 7)

(e) Podkreślone wyrazy zastąp ich synonimami.
Zdania, z których pochodzą, powinny zachować swoje znaczenie.

(i) Tu kolejne zdziwienie, w ten sposób szybciej i dokładniej załatwiałam wiele spraw.
(akapit 6)

zdziwienie -

(ii) W pracy byłam dużo bardziej produktywna. (akapit 9)

produktywna -



Answer questions **(f) – (i) in English.**

- (f)** What positive changes did the author notice **during** the experiment? Give details.
(paragraphs: 4, 5, 6, 9)

- (g)** How did the author feel after she stopped using her smartphone? Give details. (paragraph 8)

- (h)** What changes did the author introduce into her life **after** the experiment was over?
Give details. (paragraph 10)

- (i) Based on the text, indicate if the following statements are **true** or **false**.
Put a tick (✓) in the appropriate boxes.

		True	False
(i)	The Internet was narrowing the author's worldview. (paragraph 5)		
(ii)	The author loved the unique quality of pictures taken with a dumbphone. (paragraph 7)		
(iii)	The technology was important to the author's professional life. (paragraph 8)		
(iv)	After the experiment the author stopped using social media. (paragraph 10)		



Pytanie 3

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **200** słów.

- (a)** Każdy sukces wymaga ciężkiej pracy i wielu poświęceń. Czy zgadzasz się z tym stwierdzeniem? Udziel odpowiedzi na podstawie tekstu numer 1.

lub

- (b)** Technologia niesie ze sobą tyle samo korzyści, co niebezpieczeństw. Wyraż swoją opinię na ten temat w oparciu o tekst numer 2.

lub

- (c)** Stereotypy dotyczące Polaków są często niesprawiedliwe. A jaka jest twoja opinia na ten temat?

Pytanie 4

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **200** słów.

(a) Kupowanie książek jest ciągle na czasie.

Zredaguj wpis na **blog**. Porusz następujące kwestie:

- porównaj książkę tradycyjną z e-bookiem – uwzględnij: cenę, dostępność, wielkość
- korzyści płynące z czytania książek
- rodzaj książek, który lubisz najbardziej
- przyszłość bibliotek

lub

(b) Zamierzasz korespondować z dziewczyną/chłopakiem z Polski.

Napisz do niej/niego **pierwszy list**. Zamieść w nim:

- opis miejscowości, w której mieszkasz
- informacje o swojej rodzinie, np.: ile liczy osób, czym się one zajmują, co lubicie razem robić
- jak długo i dlaczego uczysz się języka polskiego
- swoje plany po ukończeniu szkoły

lub

(c) Ostatnie ferie zimowe spędziłaś/spędziłeś w Polsce. Zredaguj wpis do **pamiętnika**.

Uwzględnij w nim:

- pogodę w czasie ferii
- lokalne atrakcje
- ciekawą osobę, którą spotkałaś/spotkałeś
- moment, w którym byłaś/byłeś naprawdę szczęśliwa/szczęśliwy

Pytanie 5

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **150** słów.

(a) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- W pogoni ludzkości za pieniędzmi największe straty ponosi środowisko naturalne. Czy się z tym zgadzasz? Uzasadnij.
- Świat powoli odwraca się od plastiku. Czy tak jest naprawdę? Skomentuj.
- Jakie dwie zmiany mogłabyś/mógłbyś wprowadzić do swojego życia, żeby pomóc środowisku?



www.favim.com

lub

(b) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Wegetarianizm – moda czy konieczność naszych czasów? Odpowiedz i uzasadnij.
- Polskie potrawy są wyjątkowe. Skomentuj.
- Czy jesteś zwolenniczką/zwolennikiem zakazu używania telefonów podczas wspólnych posiłków? Uzasadnij swoje zdanie.



www.fit&easy.com

lub

(c) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Taniec, szachy, dodatkowe lekcje matematyki itd. – dzieci i młodzież są dziś zbyt obciążone zajęciami pozalekcyjnymi. Czy się z tym zgadzasz?
- Internet odgrywa ogromną rolę w rozwijaniu naszych pasji. Uzasadnij.
- Ważne odkrycia i wynalazki zaczynają się często od marzeń. Co o tym sądzisz?



www.freepik.com

[illegible]

Do not write on this page

Copyright notice

This examination paper may contain text or images for which the State Examinations Commission is not the copyright owner, and which may have been adapted, for the purpose of assessment, without the authors' prior consent. This examination paper has been prepared in accordance with Section 53(5) of the *Copyright and Related Rights Act, 2000*. Any subsequent use for a purpose other than the intended purpose is not authorised. The Commission does not accept liability for any infringement of third-party rights arising from unauthorised distribution or use of this examination paper.

Leaving Certificate – Higher Level

Polish

Monday 20 June

Morning 9:30 – 12:00